

Fastställt av

Ansvarig
Utredningssekreterare

Riktlinje

Gäller fr.o.m.

Senast reviderad
2019-10-16

Diarienummer
KS 2019.1380

1 (41)

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Innehåll

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd	1
INLEDNING	5
RIKTLINJERNAS SYFTE OCH TILLÄMPNING	5
Dokumentation	6
BIDRAGSBROTT	7
Anmälan vid misstänkt bidragsbrott	7
FÖRSÖRJNINGSSTÖDETS NIVÅ OCH INNEHÅLL	7
GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER FÖR BEDÖMNING OCH BERÄKNING	7
VILLKOR FÖR EKONOMISKT BISTÅND	8
ÖVERENSKOMMELSE/UTREDNING	9
LÅNGVARIGT BIDRAGSBEROENDE	9
BARNKONVENTIONEN OCH BARNPERSPEKTIVET	9
Minderåriga barn i hemmet	10
KOMPETENSHÖJANDE VERKSAMHET	10
VÄGRAN ELLER NEDSÄTTNING AV FÖRSÖRJNINGSSTÖD	10
Arbetslösa	11
Studering	11
Missbruk	12
BERÄKNING AV EKONOMISKT BISTÅND	12
EKONOMISKT BISTÅND AVSEENDE JOBBSTIMULANS	144
* ÖVERSKJUTANDE SKATT	14
** REALISERBARA TILLGÅNGAR	14
*** SPARMEDEL	15
Barnlön	15
EKONOMISKT BISTÅND	15
Riksnorm	15
Livsmedel	15
Kläder och skor	16

Fastställt av

Ansvarig
Utredningssekreterare

Riktlinje

Gäller fr.o.m.

Senast reviderad
2019-10-16

Darienummer
KS 2019.1380

2 (41)

Lek och fritid	16
Hälsa och hygien	16
Förbrukningsvaror	16
Dagstidningar, telefon,.....	16
REDUCERAD NORM	16
FÖRHÖJD NORM.....	16
Barn	16
Vuxna	17
ARBETSMARKNADSINSATSER	17
SÄRSKILDA GRUPPER	17
Arbetslösa	17
Arbetsplan	18
Unga arbetslösa	18
Nyanländ	18
Egna företagare.....	18
Sjukskrivna.....	19
STUDERANDE	19
Ungdomar	19
Vuxna.....	19
ARBETSREHABILITERING	20
BROTTSOFFER.....	21
Våldsutsatta	21
SKYDD AV BROTTSOFFER	21
BISTÅND TILL UTLÄNDSKA MEDBORGARE	22
EU-medborgare.....	22
EU/EES-medborgare - Ansvarsfördelning	22
Pensionär från andra EU-länder	23
Personer som söker asyl eller uppehållstillstånd	23
EU- och EES-medborgare.....	23
Glappersättning – förskott på förmån.....	23
ÖVRIGT EKONOMISKT – SKÄLIGA KOSTNADER.....	24
AKUT HJÄLPBEHOV.....	24
ARBETSRESOR.....	24

BOENDEKOSTNAD	25
Hyresrätt.....	26
Bostadsrätt eller villa	26
Boendekostnad vid vistelse på kriminalvårdsanstalt.	26
Boende för ungdomar.....	27
Vuxet hemmaboende barn	27
Förälder boende hos barn samt inneboende	27
ÄKTA MAKAR – EJ SAMBOENDE	27
HUSHÅLLSGEMENSKAP – EJ SAMMANBOENDE	28
Andrahandsboende	28
Lägenhetsbyte som medför högre nettohyra.	28
EL-KOSTNAD	28
FACKFÖRENINGSAVGIFT/AVGIFT ARBETSLÖSHETSKASSA.	29
HEMFÖRSÄKRING.	29
KOSTTILLÄGG	29
Merkostnadsersättning (Handikappersättning) för merkostnader	29
Vårdbidrag för merkostnader	29
UMGÄNGE	30
Vid traditionellt umgänge	30
Vid växelvis boende.....	30
Umgängesresor.....	30
EKONOMISKT BISTÅND UNDER BEHANDLING	31
Fickpengar	31
Kostnader i samband med egen bostad	31
EKONOMISKT BISTÅND FÖR LIVSFÖRING I ÖVRIGT	31
AVGIFT FÖR HEMTJÄNST/HEMSJUKVÅRD.	31
AVGIFT FÖR FÖRSKOLEVERKSAMHET, FÖRSKOLEKLASS OCH SKOLBARNOMSORG	32
BOSTADSBEHOV	32
FAMILJERÅDGIVNING.....	32
FLYTTKOSTNAD OCH MAGASINERINGSKOSTNAD	32
FÄRDTJÄNSTAVGIFT	33
GLASÖGON	33

Fastställt av

Ansvarig
Utredningssekreterare

Riktlinje

Gäller fr.o.m.

Senast reviderad
2019-10-16

Diarienummer

KS 2019.1380

4 (41)

HEMUTRUSTNING	33
SPÅDBARNsutrustning.....	34
ID-HANDLING	34
JURIDISKA KOSTNADER	34
UTLANDSVISTELSE	35
SJUKVÅRDANDE BEHANDLING.....	35
Läkarvård och sjukgymnastik m.m.....	35
Medicin.....	35
Sjukhusvård	36
Sjukresor	36
BEGRAVNING.....	36
SKULDER.....	37
Hyresskulder	38
Skuldsanering.....	38
Borgensåtagande	38
Intäkt av uthyrning	38
TANDVÅRD	38
Akut tandvård	38
Nödvändig tandvård	38
Kostnadsförslag.....	39
Bedömning av tandvårdsbehov	39
Personer i aktivt missbruk	39
Biståndsbedömning/ställningstagande	40
Varaktigt normöverskott.....	40
Beslut	40
Övriga bestämmelser gällande tandvård	41
EGENAVGIFT VID VÅRD OCH BEHANDLING.....	41

INLEDNING

Detta dokument innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen som kommunstyrelsen i Skurups kommun fastställt. Riktlinjerna utgår från lagar, föreskrifter och kommunalt beslutade mål som reglerar arbetet med ekonomiskt bistånd i Skurups kommun. I Skurups kommuns och Myndighetsnämnden för Individ- och familjeomsorgs delegationsordning anges på vilken beslutsnivå olika beslut avseende ekonomiskt bistånd fattas.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser.

Lagstiftarens mål för socialtjänsten är ”att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för ekonomiskt och socialt utsatta personer samt stärka skyddet för utsatta barn”. I 1 kap 2 § Socialtjänstlagen regleras barnperspektivet som enligt lagstiftarna skall genomsyra allt socialt arbete: ”När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Med barn avses varje människa under 18 år”.

RIKTLINJERNAS SYFTE OCH TILLÄMPNING

Syftet med riktlinjerna är likabehandling i Skurups kommun när det gäller såväl bidragsnivå och förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna förtydligar hur Skurups kommun ska tillämpa arbetet med ekonomiskt bistånd effektivt, med kvalitet och på ett rättsäkert sätt.

Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. Enligt socialtjänstlagen ska en individuell behovsprövning alltid göras och om sakliga skäl föreligger motiverar detta avsteg från riktlinjerna. Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation med hela kommunen som jämförelseunderlag. Även de krav som Riktlinje ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Ansökan, beslut och överklagan enligt Socialtjänstlagen

Ansökan om ekonomiskt bistånd kan göras av enskild person skriftligen, digitalt eller muntligen. Den som befinner sig i Skurups kommun har rätt att ansöka om bistånd och få sin sak prövad. För att den enskilde ska kunna söka ekonomiskt bistånd till sin försörjning krävs att denne har sin dygnsvila i Skurups kommun. Nyansökan kompletteras med inkomstuppgifter som utbetalas för två kalendermånader utöver ansökningsmånaden, dvs inkomster som utbetalas under två månader omedelbart före den månad ansökan avser.

Beslut om ekonomiskt bistånd kan överklagas genom förvaltningsbesvär (22-25 §§ förvaltningslagen) med stöd av 16 kap 3 § Socialtjänstlagen (SoL). Om den enskilde inte är nöjd med beslutet som Individ och familjeomsorgen i Skurups kommun tagit, har denne rätt att överklaga beslutet hos Förvaltningsrätten i Skåne län. Beslutet överklagas genom förvaltningsbesvär vilket innebär att Förvaltningsrätten efter prövning kan ändra Skurups kommuns beslut.

Överklagandet ska ske skriftligt och lämnas eller skickas till Individ och familjeomsorgen, Skurups kommun. Överklagan skall ha inkommit till Individ och familjeomsorgen i Skurups kommun inom 3 veckor räknat från den dag den enskilde tog del av beslutet.

Överklagan ska undertecknas av den som överklagar eller dennes ombud om fullmakt finns.

Om överklagandet inkommit inom rätt tid, görs en omprövning av aktuellt beslut. Det innebär att den som fattat beslutet tar ställning till om det finns skäl att ändra tidigare fattat beslut. Om ingen ändring görs, eller om ändringen inte helt motsvarar det den enskilde ansökt om, skickas överklagandet vidare till Förvaltningsrätten för prövning.

Ett beslut som överklagas genom förvaltningsbesvär innebär att domstolen kan pröva både lagligheten och lämpligheten av ett beslut. Domstolen kan göra en fullständig omprövning av hela beslutet och sätta ett nytt beslut i stället för det tidigare.

Om den enskilde har behov av ytterligare upplysningar eller har behov av hjälp med att överklaga, kan den enskilde kontakta handläggande tjänsteman, eller dennes närmaste chef vid Individ och familjeomsorgen i Skurups kommun, i enlighet med Förvaltningslagen.

Dokumentation

Alla uppgifter som kan vara av betydelse för handläggningen i pågående ärende skall utan oskäligt dröjsmål dokumenteras i journal tillhörande den enskilde. Handläggande socionom är ansvarig för att dokumentationen sker skyndsamt. Av dokumentationen skall man kunna följa ett ärende och den planering som är upprättad.

Kommunfullmäktige i Skurup beslutade 2019-01-28 om att beviljat ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv ska utbetalas och delas lika till båda parter i ett gemensamt hushåll.

BIDRAGSBROTT

Sökanden ska vid nybesök ges tydlig information om både sin rätt till bistånd och om skyldighet att lämna korrekta och fullständiga uppgifter samt skyldighet att anmäla ändrade förhållanden. Sökanden ska ges information om konsekvenserna om denne lämnar oriktiga uppgifter eller låter bli att anmäla ändrade förhållanden. På ansökningsblanketten om bistånd/försörjningsstöd undertecknar sökanden en bekräftelse på att ha tagit del av informationen och förstått den. Kontroll av de uppgifter som den sökande lämnar i samband med ansökan om bistånd ingår som en del i utredningen innan beslut fattas.

Bidragsbrottslagen omfattar ekonomiska förmåner som betalas ut för personligt ändamål och som beslutas av Försäkringskassan, PPM, CSN, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, kommunerna eller arbetslöshetskassorna.

Anmälan vid misstänkt bidragsbrott

Polisanmälan enligt 6 § Bidragsbrottslagen ska ske när det finns anledning att anta att ett brott har begåtts. Polisanmälan kvarstår även om bidrag återbetalats. Har någon lämnat oriktiga uppgifter eller förtigt inkomster och på så sätt obehörigen eller med för högt belopp fått ekonomiskt bistånd kan detta vara en olaglig handling. Oavsett om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts eller ej ska det belopp den enskilde fått obehörigen eller med för högt belopp återkrävas.

FÖRSÖRJNINGSTÖDETS NIVÅ OCH INNEHÅLL

Regeringen fastställer årligen riksnormens belopp avseende skäliga kostnader enligt första stycket, vilket regleras i 2 § Socialtjänstförordningen. Kommunstyrelsen fastställer årligen försörjningsstödet skäliga kostnader enligt andra stycket samt för ekonomiskt bistånd gällande livsföring i övrigt. Kommunstyrelsen fastställer också tillämpning av riktlinjer och principer för beräkning och bedömning av ekonomiskt bistånd.

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER FÖR BEDÖMNING OCH BERÄKNING

Rätt till ekonomiskt bistånd har den som vistas i kommunen och som inte själv kan försörja sig eller få behoven tillgodosedda på annat sätt. Den enskilde har i första hand ett eget ansvar att efter förmåga medverka till sin försörjning. Det innebär att den enskilde måste utnyttja alla de möjligheter som normalt står denne till buds.

När vuxna som har barn vänder sig till socialtjänsten med ansökan om ekonomiskt bistånd skall särskilt barnets situation beaktas uppmärksammas och bedömas.

Den enskilde eller familjens behov av stöd och hjälp behöver utredas och klargöras för att så snabbt som möjligt få stöd till att bli självförsörjande.

Utredningen skall ge en bild av den enskildes resurser och behov och ska tillsammans med den enskilde ta reda på hur svårigheterna ser ut, vad han eller hon kan och vill och på vilket sätt socialtjänsten kan bistå denne.

Rätten till ekonomiskt bistånd skall prövas individuellt. Den enskilde skall vara delaktig i, aktivt medverka i och påverka planeringen. Det ekonomiska biståndet ska utformas i samförstånd med den enskilde. Biståndet skall utformas så att det utöver att avhjälpa det aktuella behovet även underlättar för den enskilde att själv klara sin försörjning och livsföring i övrigt. Biståndet ska syfta till både hjälp till självförsörjning och hjälp till försörjning genom arbete, studier eller annan socialförsäkring. Arbetsmarknadsenhetens (AME) insatser skall tillhandahållas för att stärka den enskildes möjlighet till anställningsbarhet och eller återinträde på arbetsmarkanden.

Vid bedömning och beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd räknas familjens gemensamma inkomster och kostnader samman om det föreligger ett äktenskapsliknande samboförhållande eller partnerskap.

Hembesök kan i vissa situationer bedömas vara nödvändiga för att socialtjänsten skall kunna komplettera och skaffa sig ett tillfredsställande underlag för att bedöma den enskildes behov av ekonomiskt bistånd.

Bistånd som beviljas enligt 4 kap 1 § SoL är en rättighet för en enskild. Biståndsbeslut som avser försörjningsstöd eller annat bistånd kan överklagas av den enskilde genom förvaltningsbesvär, vilket innebär att domstolen prövar såväl beslutets laglighet som dess lämplighet. Domstolen kan fatta ett nytt beslut med en annan innebörd än socialtjänstens beslut. Bistånd som beviljas enligt 4 kap 2§ SoL har en kommun befogenhet att ge enskilda i fall de anser det ändamålsenligt. Ett beslut enligt 4 kap 2§ SoL utgör inte ett sådant bistånd som ett beslut enligt 4 kap 1 § SoL, dvs en rättighet som enskilda kan kräva. Ett beslut enligt 4 kap 2§ SoL som går den enskilde emot, kan enbart bli föremål för laglighetsprövning enligt kommunallagens (1991:900) bestämmelser.

VILLKOR FÖR EKONOMISKT BISTÅND

Socialtjänsten får ställa krav på att den enskilde gör vad denne kan för att försörja sig och öka sina möjligheter att bli självförsörjande och därmed inte bli beroende av ekonomiskt bistånd. Det kan gälla att genom praktik och eller utbildning öka sina möjligheter till anställning eller att aktivt söka arbete. Det kan också innebära att den enskilde medverkar i rehabilitering för att på längre sikt kunna leva ett självständigt liv. De krav som socialtjänsten ställer på den enskilde ska vara rimliga såväl utifrån den enskildes personliga förutsättningar och det omgivande samhället.

I Skurups kommun gäller arbetsperspektiv och som avser att den enskildes förmågor sätts i fokus, där utgångspunkten är att alla människor vill, kan och ska ta ansvar för sin egen försörjning. Den som saknar arbete och bedöms vara arbetsför ska stå till arbetsmarkandens förfogande på heltid och söka all typ av arbete som den bedöms vara kvalificerad för och kan klara av. Det innebär att den enskilde ska vara inskriven på arbetsförmedlingen och söka arbete inom pendlingsavstånd från Skurup, dvs i hela Skåne.

ÖVERENSKOMMELSE/UTREDNING

För personer som söker ekonomiskt bistånd skall en genomförandeplan upprättas. Planen skall innehålla en beskrivning av den enskildes sociala förhållanden, erfarenheter, hinder och resurser.

LÅNGVARIGT BIDRAGSBEROENDE

Som långvarigt bidragsberoende räknas personer som uppburit ekonomiskt bistånd 10 månader eller längre. Personer med långvariga ekonomiska problem kan behöva rådgivning och stöd för att kunna förändra sin situation och få sina behov tillgodosedda. Budgetrådgivning kan vara ett mycket viktigt inslag i stödet till den enskilde. I de fall det finns stora skulder kan skuldsanering enligt Lag om skuldsanering vara aktuellt.

BARNKONVENTIONEN OCH BARNPERSPEKTIVET

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) blir den 1 januari 2020 del av svensk lag. Individ- och familjeomsorg har ärenden som inte rör barnet i första hand, såsom ekonomiskt bistånd, men i sådana fall tas indirekt hänsyn till barnets behov.

Vid långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd är det särskilt viktigt att i samarbete med föräldrarna fokusera på barnets behov och situation med tydlig koppling till den ekonomiska situationen. När barnfamiljer blir långvarigt bidragsberoende skall särskilt barnets situation uppmärksammas och särskild vikt skall läggas vid konsekvenserna för barnet och i vilken mån bidragsberoendet kan påverka möjligheterna att ha ett aktivt liv utanför hemmet och skolan. Vid behov och i samråd med föräldrarna bör hembesök genomföras en gång per år vid långvarigt ekonomiskt bistånd (görs efter tio månaders behov av ekonomiskt bistånd), för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnets behov. Det är särskilt viktigt att bevaka barnets behov avseende boende, umgänge med föräldrar, hälsa och fritidsaktiviteter. Ett annat sätt att så långt som möjligt tillgodose barns behov kan vara stöd erbjuds föräldrar för att planera sin ekonomi. Grundregeln är att det förutsätts att den enskilde avsätter medel varje månad till planerade och eller oförutsedda utgifter.

Finns det för barns räkning ett löpande sparade, medel på bankkonto med högst 15% av basbeloppet, medräknas det ej i familjens inkomst. Sådana sparade medel, möjliggör för att tillgodose barns behov, t ex inköp av dyrare varor till barnen såsom cykel, dator etc.

Mot bakgrund av detta är det angeläget att även i beslut som rör ekonomiskt bistånd ha ett barnperspektiv. Utsatta grupper skall särskilt beaktas, exempelvis barn som lever i familjer där det förekommer missbruk och/eller psykisk ohälsa eller i familjer med ekonomisk utsatthet.

Ett barnperspektiv skall således alltid finnas när det gäller frågor som rör ekonomiskt bistånd, men i följande sammanhang bedöms det vara särskilt viktigt.

Minderåriga barn i hemmet

En förälder har rätt att stanna hemma för vård av barn, i samband med barnets födelse, under den tid som föräldrapenningen gäller och tills barnomsorg kan erbjudas.

Rätt till ekonomiskt bistånd på grund av hemmavarande barn föreligger inte de fall föräldrapenning inte utgår. Man har rätt att spara 10 dagar av garantitiden för inskolning av barn i barnomsorg/skola.

KOMPETENSHÖJANDE VERKSAMHET

Skurups kommuns Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att på ett strukturerat sätt stödja enskilda personer som är beroende av ekonomiskt bistånd till att bli självförsörjande. Detta kan uppnås genom: arbete, studier eller annan inkomst från socialförsäkringssystemet. Ekonomiskt bistånd är en tillfällig lösning i avvaktan på att den enskilde erhåller / kommer igång i någon / annan självförsörjning.

Ungdomar under 25 år som uppbär ekonomiskt bistånd huvudsakligen med anledning av arbetslöshet och som inte kan beredas någon lämplig arbetsmarknadsåtgärd genom Arbetsförmedlingen remitteras skyndsamt till kommunens lokala arbetsmarknadsenhet AME eller liknande verksamhet för kompetenshöjande verksamhet.

Socialtjänsten har möjlighet att hänvisa en enskild till praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om denne söker ekonomiskt bistånd. Detta om arbetsförmedlingen inte har kunnat erbjuda personen någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd, 4 kap 4 § SoL.

VÄGRAN ELLER NEDSÄTTNING AV FÖRSÖRJNINGSTÖD

Att stå till arbetsmarknadens förfogande innebär att den enskilde har skyldighet att delta i kompetenshöjande verksamhet och praktik på heltid. Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i praktik eller

kompetenshöjande verksamhet kan fortsatt ekonomiskt bistånd med stöd av 4 kap 5 § SoL vägras eller nedsättas. Tidsrapport signerad från AME skall bifogas ansökan om ekonomiskt bistånd. Vid enstaka ogiltig frånvaro reduceras försörjningsstödet för aktuellt hushåll med ett dagsbelopp per utebliven dag, max tre dagar per kalendermånad. Därefter meddelas avslag för aktuellt hushåll och period. Om den enskilde sätter i system, återkommande, att ogiltigt utebli från praktik eller kompetenshöjande verksamhet meddelas avslag.

Arbetslösa

Den enskilde kan anses ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen om denne efter förmåga försöker bidra till sin egen försörjning.

Den som kan arbeta är därför också skyldig att aktivt söka arbete och skriva in sig på och följa upprättad planering vid Arbetsförmedlingen. I skyldigheten att söka arbete ingår också deltagande i den verksamhet som anordnas för arbetslösa inom ramen för arbetsmarknadspolitiken, kommunal arbetsrehabiliterande och kompetenshöjande verksamhet enligt 4 kap 4 § SoL samt deltagande i svenskundervisning. *I det fall den enskilde avviker från uppgjord planering kan rätten till försörjningsstöd ifrågasättas.*

I varje enskilt ärende ska en individuell bedömning göras som utgår från den enskildes förutsättningar att klara ett visst arbete eller utbildning. En genomförandeplan ska upprättas.

Saknas arbetsförmåga helt eller delvis ska detta styrkas med läkarintyg. Är arbetsoförmågan långvarig ska rätt till sjukersättning undersökas.

Studerande

Vuxna studerande ska i första hand försörja sig genom samhällets studiestödssystem, Centrala studiestödsnämnden eller motsvarande. Studiemedel ska täcka under den tid studierna bedrivs och beslutet om studiemedel avser. Detta beslut ska alltid uppvisas av den sökande.

Ekonomiskt bistånd kan dock utgå efter individuell och särskild prövning i följande fall:

- när studierna bedrivs i förebyggande eller rehabiliterande syfte efter uppgjord arbetsplan ex SFI-studier.
- till studerande ungdomar inom gymnasieskolan i åldern 18-21 år, där föräldrarna är försörjningsansvariga, men där ansvaret inte fullföljs.
- slutföra studier på grundläggande nivå under kortare period som planerats i samråd med socialtjänsten.
- studerande, som är arbetslös under sommaruppehållet, har rätt till bistånd under förutsättning att sökanden i god tid, i normalfallet februari-mars, ställt sig till arbetsmarknadens förfogande först och främst genom att på egen hand söka arbete och skrivit in sig på arbetsförmedlingen första arbetslösa dag.

- studerande, som förvärvsarbetar under sommarmånaderna, ska i första hand begära förskott hos arbetsgivaren för att klara sin försörjning fram till lönen. Är detta inte möjligt kan rätt till bistånd mot återkrav komma ifråga. Vid studieuppehåll beviljas ekonomiskt bistånd till uppehälle enligt riksnorm. Den enskilde ska begära anstånd för räkningar under förutsättning att utbetalning från CSN väntas inom rimlig tid.

Missbruk

Ekonomiskt bistånd kan nedsättas för person i pågående missbruk då fullt bistånd skulle möjliggöra för vederbörande att fortsätta sitt missbruk. Bistånd kan beviljas enligt reducerad norm och hyreskostnad. Den som genomgår utredning inför behandling eller deltar i öppenvård eller liknande i samråd med handläggare kan beviljas ekonomiskt bistånd enligt riksnorm under förutsättning att uppgjord planering följs.

BERÄKNING AV EKONOMISKT BISTÅND

I normalfallet beräknas hushållets godtagbara kostnader utifrån utgifter för den innevarande perioden, dvs icke förfallna kostnader. Vad som ska betraktas som godtagbara kostnader är dels de behovsposter som ingår i ekonomiskt bistånd, dels behovsposter för livsföring i övrigt som framgår av riktlinjerna. Även andra behov utöver vad som framgår av riktlinjerna kan efter särskild prövning godtas.

Som inkomster räknas i normalfallet vad som utbetalas för två kalendermånader utöver ansökningsmånaden, dvs inkomster som utbetalas under tre månader omedelbart före den månad ansökan avser.

Om betydande överskott föreligger kan överskottet tas med i beräkningen. Inkomster som hushållet fått före denna period bör i regel inte påverka beräkningen om de inte varit mycket höga eller avsedda för en längre period. Rimliga krav kan ställas på att den enskilde har en hushållsekonomisk planering. Vid nybesök kan dock hänsyn tas till att en person som saknar kunskap om kommunens norm för ekonomiskt bistånd inte kan förväntas leva på denna nivå före ansökan.

Ekonomiskt bistånd utgör en kortsiktig försörjningskälla och nivån förutsätter att människor före och efter bistandsperioden har möjligheter att leva på en högre nivå än normen för ekonomiskt bistånd.

Behov av ekonomiskt bistånd beräknas i normalfallet så att riksnormen läggs ihop med godkända tilläggsbelopp för att få fram den totala normen. Från denna avräknas hushållets inkomster och mellanskillnaden utgör hushållets behov av ekonomiskt bistånd.

Alla som söker ekonomiskt bistånd skall minst en gång om året redovisa årsredovisning från banken, deklARATION samt beslut om slutgiltig skatt.

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd skall inkomster enligt nedan redovisas t ex:

- normöverskott före ansökningsmånaden, och två månader närmast före denna
- lön, arvode, aktivitetsersättning, sjukersättning, sjuklön, sjukpenning, föräldrapenning, del av vårdbidrag, avgångsvederlag
- swish – dvs insättningar
- introduktionsersättning
- folkpension, äldreomsorgsstöd, barnpension, barnstillägg m.m, tilläggspension, livränta
- övriga försäkringsersättningar/tjänsteinkomster, ex vis AGS, TGL
- underhållsstöd, underhållsbidrag
- barnbidrag/studiebidrag, flerbarnstillägg
- bostadsbidrag/bostadstillägg
- studiehjälp, studiemedel, tilläggs lån, rekryteringsbidrag
- arbetslöshetsersättning (grundbelopp eller inkomstrelaterad ersättning), aktivitetsstöd, utvecklingsersättning (exklusive schablondel)
- familjebidrag (vid värnplikt)
- uttryckningsbidrag (värnplikt, kriminalvård)
- skadestånd som utgör ersättning för inkomstbortfall
- överskjutande skatt*
- arv, vinster, avkastning av kapital samt penninggåvor
- realiserbara tillgångar**
- sparmedel***

Vid uträkning av normen för ekonomiskt bistånd tas **inte** hänsyn till följande:

- handikappersättning, den del som täcker merkostnader på grund av funktionshinder
- vårdbidrag, nämligen den del av bidraget som utgör omkostnader till följd av barnets funktionshinder
- ersättning för omkostnader i samband med ett åtagande, t.ex familjehemsersättningens omkostnadsdel
- hemmaboende ungdomars inkomster av feriearbete upp till 1 basbelopp under 1 år
- behovsprövat extra tillägg till studiebidrag
- habiliteringsersättning
- försäkringsersättningar som kompenserar försäkringstagaren för ekonomiska förluster med anledning av en händelse av ett visst slag och som inte utgör en ersättning för inkomstförlust
- ideellt skadestånd som är avsett att bekosta långvariga och kostsamma behandlingar
- stipendier och fondmedel som är avsedda för ett visst ändamål, t.ex. en resa

EKONOMISKT BISTÅND AVSEENDE JOBBSTIMULANS.

Reglerna i socialtjänstlagen ändras fr o m 2013-07-01 för att öka möjligheterna för personer med ekonomiskt bistånd att försörja sig själva genom arbete. Samtidigt ökar socialtjänstens möjligheter att stimulera, uppmuntra och stödja dessa personer till egen försörjning.

Socialtjänstlagen 4 kap 1a och 1 b §§

- För den som har uppburit ekonomiskt bistånd under sex månader i följd ska bara 75 procent av arbetsinkomsterna räknas in vid fortsatt behov av ekonomiskt bistånd. Beräkningsregeln ska gälla under två år, 4 kap 1 b § SoL.
- När socialtjänsten räknar ut om ett hushåll har rätt till ekonomiskt bistånd kan hemmavarande barns och skolungdomars arbetsinkomster räknas in. Gränsen för när socialtjänsten får ta hänsyn till arbetsinkomsterna höjs från ett halvt prisbasbelopp till ett helt prisbasbelopp per kalenderår, 4 kap 1 a § SoL.

*** ÖVERSKJUTANDE SKATT**

Överskjutande skatt räknas som en inkomst för den enskilde i det fall beloppet inte disponeras av kronofogdemyndigheten.

**** REALISERBARA TILLGÅNGAR**

Realiserbara tillgångar kan vara kapitalvaror, ex vis bil, husvagn m m, smycken, tavlor, aktier och obligationer m m. Detta kan även gälla fastigheter och bostadsrätter, om behov av ekonomiskt bistånd inte är tillfälligt.

Den enskilde skall i första hand realisera sina tillgångar innan rätt till ekonomiskt bistånd föreligger. I bland kan den enskilde behöva skäligt rådrum innan en försäljning kan genomföras. Hur lång tid som krävs för detta beror helt och hållet på tillgångens art.

Vid tillfälligt hjälpbehov kan den enskilde i den mån det finns värdefulla tillgångar själv lösa sin tillfälliga kris genom att pantsätta värdeföremål.

Grundprincipen när det gäller fordonsinnehav är att ett fordon är en tillgång som kan realiseras och pengarna användas till familjens försörjning.

Fordonsinnehav kan godkännas av arbetsrelaterade-, medicinska- och/ eller starka sociala skäl. Fordonets värde ska inte överstiga 15 % av basbeloppet. Vid godkännande av fordonsinnehav kan skatteverkets regler godkännas för köresättning. I annat fall skall fordonet avyttras efter att skäligt rådrum getts. Krav på försäljning ska ställas om bilens värde överstiger 15 % av basbeloppet.

Skäligt rådrum för försäljning måste ges under 1 – 3 månader, beroende på hur marknaden ser ut. Värdering skall utföras hos en auktoriserad bilfirma

och styrkas. Kostnaden för detta räknas som godtagbar utgift vid beräkning om ekonomiskt bistånd. Om det finns lån som är kopplade till inköpet av fordon ska skulden först lösas innan pengarna används för familjens försörjning, under förutsättning att skulden är till bilfirman. Sökande ska kunna påvisa att fordonet är en förutsättning för inkomsternas förvärvande och att dessa står i proportion till kostnad av innehavet. Värdet av sådan bil/MC bör ligga inom ramen för kronofogdens förbehållsbelopp, 60 % av prisbasbeloppet.

*** SPARMEDEL

I normalfallet måste sparmedel vara förbrukade innan rätt till ekonomiskt bistånd föreligger.

I undantagsfall kan sparmedel accepteras framförallt för personer som under längre tid varit bidragsberoende alternativt levt på en nivå under och/eller på socialbidragsnorm. Det kan gälla medel som är undanlagda till mer sällan förekommande utgifter. I normen finns vissa budgetposter som kräver ett visst sparande, ex vis till telefon och el, kläder m.m. Här, som i alla andra fall, måste en individuell prövning göras. Vilket belopp som kan undantas från påverkan av rätten till bistånd måste bedömas utifrån vad sparmedlen är avsedda för, hjälpbehovets art och familjesammansättning.

Ålderspensionärer, som har sparade medel till sin egen begravning, bör kunna få behålla dessa om man i övrigt uppfyller kraven för ekonomiskt bistånd. En rimlig nivå bör vara upp till ett halvt basbelopp.

Barn bör kunna ha sparmedel upp till 15 % av basbeloppet om det kan bevisas att det är ett löpande sparande utan att det påverkar beräkning av försörjningsstöd för barnet. Har hemmavarande barn/skolungdom tjänat ihop egna inkomster från arbete och detta kan styrkas, medges sparmedel med helt basbelopp, 4 kap 1 a § SoL.

Barnlön

När socialtjänsten räknar ut om ett hushåll har rätt till ekonomiskt bistånd kan hemmavarande barns och skolungdomars arbetsinkomster räknas in. Gränsen för när socialtjänsten tar hänsyn till arbetsinkomsterna höjs från ett halvt prisbasbelopp till ett basbelopp per kalenderår.

EKONOMISKT BISTÅND

Riksnorm

Riksnormen specificeras i 4 kap 3 § första stycket SoL. Riksnormens nivåer och konstruktion fastställs årligen av regeringen.

Livsmedel

Beräkningarna utgår från en näringsmässigt fullvärdig och varierad kost och tillreds i hemmet. Hänsyn har tagits till ensamhushållens dyrare kostnader.

Kläder och skor

Beloppet beräknas täcka det vardagliga behovet av kläder och skor under året samt skoreparationer och en del tillbehör som väska, klocka, paraply.

Lek och fritid

Avser kostnader för aktiviteter som det är rimligt att alla får möjligheter till, ex vis biobesök, lyssna på musik och läsa böcker, viss motion och kultur. Även cykel, skidor m.m, detta kräver dock ett sparande. Kostnader för semester och dyrare fritidsintressen ingår inte i beräkningarna. För behov som går utöver riksnormens budgetpost eller vid långvarigt bidragsberoende hänvisas till särskild prövning.

Hälsa och hygien

Avser kostnader för den personliga hygien som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning m.m.

För kostnader i samband med sjukvårdsbehandling hänvisas till särskild prövning.

Förbrukningsvaror

Avser kostnader för rengöring av bostaden, skötsel och vård av kläder, skor m.m.

Dagstidningar, telefon,

Kostnader för helårsprenumeration på en dagstidning, abonnemangs- och samtalsavgift för telefon/mobiltelefon samt brevpapper och frimärken ingår.

REDUCERAD NORM

Reducerad norm kan enligt 4 kap 3 § 2 st SoL användas vid tillfälliga behov, akuta behov eller då den enskilde inte har vissa kostnader som omfattas av riksnormen, eller dessa är lägre än den nivå som riksnormen utgår ifrån. Reducerad norm kan även användas då den enskilde uppenbart inte använder biståndet till vad det är avsett för.

FÖRHÖJD NORM

Om det finns särskilda skäl kan kostnaderna enligt 4 kap 3 § 2 st SoL beräknas till en högre nivå än riksnorm, skall styrkas med medicinskt utlåtande.

Barn

Enligt Konsumentverkets beräkningar är matkostnaderna högre vid vissa sjukdomar som kräver specialkost. Kosttillägg bör därför beviljas för barn som enligt läkarintyg behöver sådan kost. Behov av specialkost skall styrkas av läkare.

Vid högre kostnader skall vårdbidrag för merkostnader sökas hos Försäkringskassan.

Vuxna

Bistånd kan beviljas till specialkost med högst 36 % av basbeloppet per år. Om kostnaden uppgår till minst 36 % skall den enskilde istället hänvisas till att söka handikappersättning via försäkringskassan. Handikappersättning kan utgå om olika merutgifter p.g.a. sjukdom/handikapp uppgår till minst 36 % av basbeloppet.

En förhöjning av normen per månad görs med högst 1/12 av 36 % av basbeloppet.

Behov av specialkost skall styrkas av läkare.

ARBETSMARKNADSINSATSER

Personer som ansöker eller uppbär ekonomiskt bistånd med anledning av arbetslöshet och som inte kan beredas någon lämplig arbetsmarknadsåtgärd genom Arbetsförmedlingen remitteras skyndsamt till kommunens lokala arbetsmarknadsenhet AME eller liknande verksamhet för kompetenshöjande verksamhet.

Om personen beviljas ekonomiskt bistånd pga arbetslöshet och något arbete eller arbetsmarknadsåtgärd från arbetsförmedlingen / AF-rehab inte är aktuell eller tillämplig, ska den enskilde remitteras till Skurups kommuns arbetsmarknadsverksamheten (AME). Syftet är att insatsen skall stärka den enskilde till anställningsbarhet på arbetsmarknaden. Insatserna som erbjuds den enskilde utgår från den enskildes förmåga och behov av stöd i syfte att undanröja försörjningshindret.

SÄRSKILDA GRUPPER

Arbetslösa

Den enskilde kan anses ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen om denne efter förmåga försöker bidra till sin egen försörjning. Den som kan arbeta är därför också skyldig att vara inskriven på Arbetsförmedlingen och aktivt söka arbete.

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd då man saknar egna inkomster som räcker till egen försörjning skall utredningen syfta till att klargöra om den enskilde på kort eller lång sikt kan komma ut i arbetslivet.

I skyldigheten att söka arbete ingår också deltagande i den verksamhet som anordnas för arbetslösa inom ramen för arbetsmarknadspolitiken, kommunal arbetsrehabiliterande och kompetenshöjande verksamhet enligt 4 kap 4 § SoL samt deltagande i svenskundervisning. I det fall den enskilde avviker från uppgjord planering kan rätten till försörjningsstöd ifrågasättas.

Aktivitetsprincipen är grunden för arbetet med arbetslösa vilket innebär att människors egna resurser tas tillvara. Det ekonomiska biståndet skall samverka med och stödja aktivitetsprincipen och aktivitet kan innebära både arbete eller kompetenshöjande verksamhet. Syftet med den kompetenshöjande verksamheten är att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv.

Ett samråd bör ske med Arbetsförmedlingen angående den förslagna kompetenshöjande verksamheten och en gemensam planering bör eftersträvas vad gäller det ekonomiska biståndet och åtgärder från arbetsförmedlingen, AF-Rehab, kommunala arbetsmarknadsverksamheten och den kommunala vuxenutbildningen, mfl aktörer. Samverkan med andra aktörer inom arbetsmarknadsområdet sker regelbundet.

Arbetsplan

När personen blir aktuell för ekonomiskt bistånd pga. arbetslöshet görs en arbetsplan upp, där mål och delmål tydliggörs samt vilket tidsperspektiv som gäller. I arbetsplanen framgår samarbetet med andra myndigheter/aktörer, vilka ansvarsområden som gäller samt när och hur uppföljning ska ske. I varje enskilt ärende ska en individuell bedömning göras som utgår från den enskildes förutsättningar att klara ett visst arbete (viss sysselsättning) eller utbildning. Saknas arbetsförmåga helt eller delvis ska detta styrkas med medicinskt underlag.

Är arbetsförmågan långvarig ska rätt och möjlighet till sjukersättning undersökas.

Unga arbetslösa

Ungdomar under 25 år som uppbär ekonomiskt bistånd huvudsakligen med anledning av arbetslöshet och som inte kan beredas någon lämplig arbetsmarknadsåtgärd genom arbetsförmedlingen remitteras vid första besöket till kommunens lokala arbetsmarknadsenhet AME och/eller annan liknande verksamhet för kompetenshöjande insatser.

Ungdomar mellan 20 och 25 år som deltar i sådan kompetenshöjande verksamhet erhåller aktivitetsstöd med stöd av § 8 Lag (1997:1268) om kommuners ansvar för ungdomar mellan 20 och 25 år.

Nyanländ

Nyanlända i Sverige har under de två första åren rätt till etableringsersättning. Person som deltar i etableringsprogrammet hos Arbetsförmedlingen kan få etableringsersättning.

Den som har etableringsersättning kan också få etableringstillägg och bostadsersättning. Det är Försäkringskassan som beslutar om och betalar ut dessa ersättningar.

Egna företagare

Egen företagare har rätt till att söka ekonomiskt bistånd. I undantagsfall, om firman är ett led i en rehabilitering och om bedömningen visar att biståndsbehovet är tillfälligt och att firman kan bidra till ett oberoende inom nära framtid kan ekonomiskt bistånd beviljas.

Den som är arbetslös eller riskerar att bli arbetslös kan från den dag han eller hon fyller 20 år få stöd från arbetsförmedlingen till start av näringsverksamhet. Stödet lämnas till den som bedöms ha goda

förutsättningar att driva företag och om verksamheten bedöms få en tillfredsställande lönsamhet och ge varaktig sysselsättning.

Sjukskrivna

Nedsatt eller bristande arbetsförmåga pga. Sjukdom ska kunna styrkas med läkarintyg. Den enskilde är berättigad till ekonomiskt bistånd som komplettering om sjukpenningen understiger gällande norm.

Även den som saknar sjukpenninggrundande inkomster (SGI) skall ta kontakt med läkare för bedömning av arbetsförmågan, för att socialtjänsten ska kunna ta ställning till vilka krav som kan ställas på den enskilde.

Läkarutlåtande och det medicinska underlaget för bedömning av rätt till sjukpenning och eventuell rehabilitering ligger till grund för den fortsatta planeringen. I vissa fall kan ekonomiskt bistånd utgå även om den enskilde saknar läkarintyg eller intyg om arbetsförmåga. Om den enskilde uppenbart saknar sociala, psykiska eller fysiska förutsättningar att söka läkare, att få eller behålla ett arbete kan kravet på att vara aktivt arbetssökande tas bort.

STUDERANDE

Ungdomar

Föräldrar/vårdnadshavare har skyldighet att försörja sitt barn efter det att den unge blivit myndig om han eller hon går i gymnasieskola (Föräldrabalken). Ungdomar i gymnasieskola eller annan jämförbar utbildning som bor hos föräldrarna räknas i dessa fall in i familjens norm vid prövning av ekonomiskt bistånd.

Gymnasieelever som studerar på annan ort räknas med i familjens försörjningsstöd eftersom föräldrar har försörjningsansvaret.

Inackorderingstillägg m.fl studiestödsformer ska sökas.

Från det år den unge fyller 20 år har / kan studiemedel utgå vid gymnasiestudier. Krav ska ställas på att ungdomen söker studiemedel från CSN för att slutföra sina gymnasiestudier.

Vuxna

Grundregeln är att man som vuxenstuderande söker de studiesociala stödformer som finns CSN, Centrala studiestödsnämnden eller motsvarande. Klarar den studerande inte sin försörjning, och har reella möjligheter att utan studier få ett arbete som medför stadigvarande försörjning, är det rimligt att kräva att den enskilde avbryter studierna och söker arbete. Det bör dock vara möjligt att avsluta påbörjad kurs eller termin för att inte försvåra för den enskilde att i framtiden återuppta studierna under förutsättning att mindre än hälften av terminen kvarstår.

Undantag från denna grundregel kan ges vid följande situationer: Ekonomiskt bistånd under tiden för studier kan beviljas efter särskild individuell behovsprövning av medicinska, sociala eller arbetsmarknadsmässiga skäl, där studierna är ett led i en

arbetsmarknadspolitisk åtgärd, eller ett led i en förebyggande eller rehabiliterande insats, som en komplettering till studieförmåner eller aktivitetsstöd från arbetsförmedlingen. Är studierna en förutsättning för en framtida försörjning bör man inte ställa krav på att den studerande avbryter sina studier och i stället står till arbetsmarknadens förfogande.

Andra skäl kan vara att den enskilde har rehabiliteringsbehov exempelvis efter genomgången behandling.

För att erhålla ekonomiskt bistånd under studieuppehåll/ferier gäller: Att den studerande ska vara aktivt arbetssökande, i god tid under terminen sökt feriearbete, ha en fortlöpande kontakt med arbetsförmedlingen och ta anvisat arbete.

Studerande, som är arbetslös under sommaruppehållet, har rätt till bistånd under förutsättning att sökanden i god tid, i normalfallet februari-mars, ställt sig till arbetsmarknadens förfogande först och främst genom att på egen hand söka arbete och skriva in sig på Arbetsförmedlingen första arbetslösa dag

Har den studerande fått feriearbete skall denne i första hand begära förskott på lön. Om det inte är möjligt och lönen utbetalas i slutet av arbetsperioden kan det bli aktuellt att ekonomiskt bistånd beviljas mot återbetalning av intjänad lön.

Vid bedömning och beräkning av ekonomiskt bistånd för familjer, gifta/sammanboende där den ene studerar och den andre är arbetslös ska familjens gemensamma inkomster och kostnader räknas och en eventuell komplettering beviljas för hela hushållet.

Vid beräkning av rätten till ekonomiskt bistånd räknas inkomst av studiemedel samt eventuellt andra inkomster två månader bakåt i tiden utöver ansökningsmånaden.

ARBETSREHABILITERING

För personer med någon form av arbetshinder kan arbetsrehabilitering bli aktuellt som ett första steg ut mot arbetsmarknaden. På arbetsmarknadsenheten görs en arbetsplan upp tillsammans med den enskilde där målsättning, resurser, hinder, insatser, ansvar och uppföljning framgår.

Syftet med insatserna ska vara att öka den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Socialtjänsten har ansvaret för upprättandet av och uppföljningen av arbetsplanen så länge personen är föremål för arbetsrehabilitering.

I vissa situationer får det anses nödvändigt med att REHAB-förfrågan ställs behandlande läkare i syfte att planera och genomföra nödvändiga rehabiliteringsinsatser som en del i rehab processen, t ex praktik, meningsfull sysselsättning, boendestöd etc i syfte att möjliggöra vidare

insatser för inträde på arbetsmarknaden. Samtycke krävs av den enskilde för att genomföra REHAB-förfrågan till behandlande läkare.

BROTTSOFFER

Våldsutsatta

Våldsutsatta som misshandlats fysiskt eller psykiskt eller på annat sätt blivit utsatta för övergrepp är en kategori av hjälpsökande som särskilt ska uppmärksammas. Det är viktigt att prioritera dessa våldsutsatta med att erbjuda snabb hjälp. Hjälpen kan vara ekonomiskt bistånd till uppehälle eller annat boende, etablerande av kontakt med Kvinnojouren eller annat stöd bl a inom socialtjänstens Individ- och familjeomsorg. Vid bedömningen av biståndsbehovet bör utredas hur den våldsutsattes situation påverkas om bistånd inte beviljas och vad som kan behövas för att avhjälpa eller förhindra fortsatt nödsituation. Finns barn i familjen skall särskilt barnets situation och behov bedömas. Behovet av att samordna insatserna mellan olika enheter är av största vikt så att de inte motverkar varandra. Överordnat är skydd för våldsutsatta och trygghet för barn som bevittnat våld.

Vid handläggning av ekonomiskt bistånd i ärenden som avser våld i nära relationer utgörs samhörigheten i journalsystemet, Treserva, av hushållet, dvs. både mannen och kvinnan där mannen är akt-ledare. I samband med familjevåld skall därför separata akter på kvinnan och mannen läggas upp.

SKYDD AV BROTTSOFFER

Övergrepp i rättsak och otillåten påverkan är en allvarlig situation för personer som utsätts för hot, trakasserier och rädsla inför rättsprocesser. Många vågar inte fullfölja hela rättsprocessen. Polisens personsäkerhetsarbete med brottsoffer, stödda och skydda hotade människor och deras anhöriga genomförs genom att en rad åtgärder av polisen innan kontakt tas med socialtjänsten. Kontakten med socialtjänsten kan tas t ex för att skyddspersonen inte har egna medel/ kommer åt sina medel eller för att det behövs ekonomiskt bistånd till boendekostnader (även om polisen ordnat själva boendet).

- Ansökningar om bistånd skall handläggas med hänsyn till ärendenas natur och utredningsförfarandet ska därför anpassas därefter. Ofta innebär detta att sedvanliga rutiner, krav och kontroller, inte ska genomföras i första skedet, se Rutin för hantering av ärenden med sekretessmarkerade personuppgifter.
- Särskild vikt ska läggas vid att hantera uppgifterna i dessa ärenden på ett säkert sätt som möjligt. Antalet personer involverade i handläggningen ska minimeras.

- Vid bistånd till boendekostnad kan det vara lämpligast att originalfakturan skickas till polisen som sedan fakturerar kommunen, i syfte att säkerställa den enskildes skyddade adress.
- Socialtjänsten ska i vanlig ordning beakta eventuella barns situation och behov.
- Stöd och hjälp till brottsoffer, enligt ovan, ges oavsett ev egen kriminalitet hos brottsoffer/den hotade.

BISTÅND TILL UTLÄNDSKA MEDBORGARE

För att få rätt till ekonomiskt bistånd krävs att personen har uppehållstillstånd, är folkbokförd eller har vistelseadress i kommunen och har ett personnummer.

Utländska medborgare som har permanent uppehållstillstånd (PUT) eller tillfälligt uppehållstillstånd (TUT) har samma rätt till bistånd som svenska medborgare.

För asylsökande har Migrationsverket ansvaret.

Nordiska medborgare jämställs med svenska medborgare med anledning av att vi har ett nordiskt avtal.

Utländska medborgare som tillfälligt befinner sig i Sverige har i princip rätt till bistånd i nödsituation, matpengar. De ska först hänvisas till sin ambassad och söka hjälpen där för att ta sig hem. Om den hjälpsökandes situation inte kan redas upp genom detta, genom anhörig eller på annat sätt, har socialtjänsten skyldighet att bistå denne. Vanligtvis rör det sig om biljett till hemlandet samt uppehälle till dess hemresan kan ske.

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige och som omfattas av lag om asylsökande m.fl LMA, har inte rätt till bistånd enl 4 kap 1 § socialtjänslagen.

EU-medborgare

Hänvisning till avsnitt om EG-rätten och EU-medborgare i ”Ekonomiskt bistånd Stöd för rättstillämpning och handläggning av ärenden i den kommunala socialtjänsten, se vidare vilka länder som omfattas av den fria rörligheten: www.europa.eu

Därutöver tillkommer EES-länderna Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

EU/EES-medborgare - Ansvarsfördelning

Personer utan Uppehållstillstånd (UT - vistas i Sverige mindre än 3 mån) ska ha tillgångar att försörja sig själv. Hänvisas i första hand till resp lands Ambassad för hemresa. Kan ev. bli aktuellt med försörjningsstöd till exempelvis en biljett hem.

Personer utan Uppehållstillstånd (UT - vistas i Sverige mer än 3 månader) har ej rättighet att vistas här. Polisen verkställer avvisning. Socialtjänsten

har skyldighet vid förfrågan av polismyndighet att lämna ut begärda uppgifter om enskilds vistelseadress.

Personer med uppehållstillstånd (Inklusive nära anhörig) har samma rättigheter som om de vore svenska medborgare. Individuell biståndsbedömning.

Studierande EU-medborgare över 21 år ska ha sin försörjning tryggad, studiemedel eller liknande. Behandlas som svenska studerande

Pensionär från andra EU-länder

Ska ha sin försörjning tryggad. I övrigt stöd enligt Socialtjänstlagen (SoL) efter individuell prövning som om de vore svenska medborgare.

Personer som söker asyl eller uppehållstillstånd

Personer som söker asyl eller uppehållstillstånd i Sverige får ekonomisk ersättning från Migrationsverket i form av dagersättning

EU- och EES-medborgare

EU- och EES-medborgare som bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har samma rätt till socialt bistånd som svenska medborgare. Det är en konsekvens av EU-rättens likabehandlingsprincip. Den innebär även att Skurups kommun, socialtjänsten, kan ställa samma krav på dessa personer som svenska medborgare till exempel vad gäller skyldigheten att efter förmåga bidra till sin egen försörjning.

Upphållsrätt har en person som arbetar eller söker arbete. För icke ekonomiskt aktiva, till exempel studenter, krävs att man har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt en heltäckande sjukförsäkring.

EU- och EES-medborgare som bedöms sakna uppehållsrätt i Sverige, exempelvis någon som sökt sig hit utan realistiska möjligheter att göra sig gällande på den svenska arbetsmarknaden och därmed klara sin försörjning genom egna inkomster, har som huvudregel endast rätt till nödvändig hjälp för att avvärja en akut nödsituation. Vad akut nödsituation är måste socialtjänsten bedöma från fall till fall.

Glappersättning – förskott på förmån

Personer som anvisas Skurups kommun för bosättning av Migrationsverket har i de flesta fall behov av s.k ”glappersättning”. Den enskilde hamnar i ett glapp på grund av att Lagen om mottagande av asylsökande (LMA) ersättning betalas i förskott medan etableringsersättning betalas i efterskott. Den enskilde kan efter ansökan beviljas ekonomiskt bistånd för att tillgodose sina behov i detta glapp. Bistånd beviljas då som förskott på förmån som avser etableringsersättning. Återbetalningsplan upprättas i samband med biståndsbeslutet.

ÖVRIGT EKONOMISKT – SKÄLIGA KOSTNADER

AKUT HJÄLPBEHOV.

Bistånd i akuta nödsituationer kan i undantagsfall efter individuell behovsprövning beviljas även om rätt till försörjningsstöd i övrigt inte föreligger. Den som saknar medel till uppehälle, hyra, el eller medicin kan beviljas ekonomiskt bistånd för att avhjälpa eller förhindra, akut nödsituation, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Om det finns barn i familjen skall i samband med bedömning särskilt utredas hur barnets/barnens situation påverkas om bistånd inte beviljas. Barnen kan aldrig vara ansvariga för föräldrarnas bristande prioriteringar.

Behov som ryms inom poster för ekonomiskt bistånd prövas med stöd av 4 kap 1 § SoL.

Bistånd som beviljas enligt 4 kap 1 § SoL i akut situation kan i vissa fall vara förenat med återbetalningsskyldighet enligt 9 kap 2 § 1 st SoL: om den enskilde har inkomster som är intjänade eller avsedda för ansökningsperioden, men som ännu inte utbetalats och om betalningsförmåga bedöms föreligga, dvs om den sökandes egna inkomster överstiger socialbidragsnormen (RÅ 1995 ref 56).

Ansökan om ekonomiskt bistånd till skulder som orsakar att nödsituation uppstår kan beviljas endast om det är enda möjligheten för den enskilde att uppnå en skälig levnadsnivå, t ex matnorm.

ARBETSRESOR.

Ekonomiskt bistånd beviljas med belopp som motsvarar taxa för kollektivtrafiken.

Arbetsresor med bil kan beviljas om allmänna kommunikationer saknas. Bistånd beviljas med belopp motsvarande Skatteverkets riktlinjer. Utgift för skatt, försäkring, besiktning m.m. ingår i milersättningen. Med arbetsresor jämföras resor i samband med deltagande i arbetsmarknadsprogram eller liknande kompetenshöjande verksamhet samt resor för de som är aktivt arbetsökande.

Möjligheten att få skattejämkning för resor till och från arbetet skall alltid prövas.

Vid tillfälligt behov av resa med bil kan ekonomiskt bistånd beviljas enligt gällande dagspris per liter drivmedel. Vid regelbunden användning av bil i syfte att komma till arbete/praktik beviljas det högre beloppet om kollektivtrafik inte går att använda. I dessa fall utgår ekonomiskt bistånd motsvarande egenavgiften.

För den som anvisats sysselsättning vid arbetsmarknadsenheten, AME, kommunens verksamhet för arbetsträning, finns möjlighet att efter styrkt medicinskt behov beviljas kostnad för periodkort.

BOENDEKOSTNAD.

Utgångspunkten vid bedömning av skälig boendekostnad följer riktlinjer för boendekostnad som bedöms rimlig i förhållande till pris och tillgång på orten. Vid bedömning av om boende- standard och kostnad är skälig för barnfamilj, skall hänsyn också tas till barns behov av utrymme. Detta gäller även för de barn som vistas i bostaden endast under umgängestid. I de fall bostadsbyte diskuteras, behöver de sociala konsekvenserna av en flyttning ses ur ett barnperspektiv.

Vid byte av bostad eller bostadsområde finns risk för att en flyttning medför negativa sociala konsekvenser för barnet. Om ett bostadsbyte blir aktuellt bör den enskilde få skäligt rådrum att förändra sin bostadssituation. Med skäligt rådrum avses en tidsperiod som bör vara fyra månader vid normal tillgång till bostäder på orten.

Om boendekostnaderna bedöms vara för höga i förhållande till vad som är skäligt för det aktuella hushållet, är det rimligt att ställa krav på byte av bostad. Om bostaden representerar ett ekonomiskt värde, t ex egen villa eller bostadsrättslägenhet, och biståndsbehovet bedöms vara långvarigt, bör detta också utgöra skäl för byte av bostad. De krav som ställs på den biståndssökande att flytta till en billigare bostad måste utgå från en individuell bedömning och ske med beaktande av de sociala konsekvenser som kan uppstå för hushållet, särskilt när det gäller barnfamiljer.

Den enskilde måste också ges rimlig tid, 4 – 7 månader, för att avyttra sin bostad. Svårigheter att avyttra bostaden måste således vägas in i helhetsbedömningen av rätten till bistånd.

Byte av bostad från billigare till dyrare under en biståndsperiod medges inte såvida inte personen eller familjen är trångbodda eller har starka sociala- eller medicinska skäl. Om sådant byte sker utan samråd eller att det får anses rimligt att den biståndssökande flyttar till en billigare bostad men ändå inte gör det, bör biståndet fastställas helt utan beaktande av de nya faktiska kostnaderna.

Beräkning av Högsta godtagbara boendekostnad görs med stöd av Försäkringskassans föreskrifter (FKFS) för genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad samt den lokala allmännyttans hyresnivån. Genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad fastställs årligen av kommunstyrelsen.

Hyresrätt.

Den faktiska boendekostnaden ersätts om den bedöms vara skälig. Om den faktiska boendekostnaden inte anses som skälig bör den godtas under en övergångsperiod så att den enskilde får skäligt rådrom, om fyra månader, att byta till billigare bostad.

Vid bedömning av skälig hyreskostnad skall, förutom hyrans storlek, hänsyn tas till bostadens standard samt bostadssituationen i kommunen. Även boendekostnad för kabel-TV och inom Skurupshem kostnad för diskmaskin i de lägenheter som renoverats anses utgöra skälig hyreskostnad. (Skurupshem höjde standarden vid renovering och kunde inte räknas bort eller tas bort från hyreskostnad för lgh)

Familjens sammansättning, barnens ålder och kön och andra sociala samt medicinska faktorer och eventuella funktionshinder påverkar bedömningen av vad som anses som skälig storlek och standard.

I boendekostnaden ska inte ingå avgift för garage, bredband, p-plats eller tillval i standardhöjande syfte.

För ensamstående personer upp till och med 24 år, får möblerat rum eller annat andrahandsboende, anses vara skälig boendestandard.

Bostadsrätt eller villa

Om en försäljning av bostaden innebär att den enskilde får tillgång till kapital som kan användas till försörjningen får man i allmänhet anse att behoven kan tillgodoses på annat sätt. Den enskilde måste ges skäligt rådrom för byte av bostad. En period på 4 - 7 månader är skäligt. En bedömning måste göras om det finns sociala och/eller humanitära skäl som talar för kvarboende. Om det finns barn i familjen måste barnets bästa beaktas och utredningen beskriva eventuella konsekvenser för barnet av ett bostadsbyte.

Bistånd till amorteringsdel på lån som tagits för inköp av bostaden utgår inte eftersom det innebär att socialtjänsten bidrar till en kapitalisering. Bistånd kan däremot utgå till räntekostnaden om avgift och ränta tillsammans inte överstiger genomsnittskostnaden eller högsta godtagbara hyresnivå. Observera att 30% av räntorna är avdragsgilla vid självdeklarationen.

Boendekostnad vid vistelse på kriminalvårdsanstalt.

I första hand skall den enskilde hyra ut sin bostad. I vissa fall kan bistånd utgå till boendekostnad om strafftiden är högst sex månader och om personen annars riskerar att bli bostadslös.

För personer som vistas i kriminalvårdsanstalt och är folkbokförda i annan kommun är folkbokföringskommunen ansvarig för insatser enl SoL under fängelsevistelsen och i samband med frigivningen.

Boende för ungdomar

Huvudregeln är att föräldrar har försörjningsansvaret så länge ungdomen går på gymnasiet, längst t o m att ungdomen fyllt 21 år. Boende skall lösas genom föräldrarnas försorg. När ungdom slutat gymnasiet och är under 21 år beviljas inte försörjningsstöd till hyra i föräldrahemmet såvida inte den sökande kan påvisa att föräldern fått minskat bostadsbidrag. Hyreskostnad kan beviljas motsvarande detta bortfall. I annat fall beräknas enhet av bruttohyran.

För att bevilja eget boende måste det finnas särskilda sociala skäl vilka skall utredas enl BBIC för ungdom under 20 år. Individuell prövning skall alltid göras för ungdomar över 20 år. Om eget boende beviljas skall detta kombineras med bistånd i form av kontaktperson under den period ekonomiskt bistånd utgår och / eller tillsyn i boendet föreligger.

Vuxet hemmaboende barn

Bistånd till hyreskostnad utgår under förutsättning av att boendet innebär en extra kostnad för kontraktsinnehavaren.

Det kan vara fallet då föräldrarna till följd av att det vuxna barnet bor kvar hemma har högre boendekostnader, antingen pga. att de måste behålla en större lägenhet eller genom att de skulle haft rätt till bostadsbidrag om det vuxna barnet inte bott kvar hemma. Den enskilde förutsätts styrka att betalning av hyreskostnad gjorts tid innan ansökan om ekonomiskt bistånd gjorts för att hyreskostnaden skall godtas.

Beräkningen av boendekostnaden görs även antalet enheter i hushållet, enligt Socialstyrelsens rekommendationer. Boendekostnadens skälighet måste dock beaktas. Boendekostnadens beräkning på antal enheter i hushåll följer Skurups kommuns riktlinjer för högsta godtagbara hyreskostnad.

Förälder boende hos barn samt inneboende

Delas bostad med annan person ska kontraktsförhållandet mellan parterna vara upprättat och hembesök skall genomföras. Vid beräkning av ekonomiskt bistånd kommer hushållskostnaden att beräknas utifrån del av antal personer som ingår i hushållet, i enlighet med Skurup kommuns riktlinjer för högsta godtagbara hyreskostnad för antal personer i hushållet.

ÄKTA MAKAR – EJ SAMBOENDE

Äkta makar som bor på skilda håll har underhållsskyldighet gentemot varandra. Ansöker endera parten om försörjningsstöd ska i första hand makarnas ansvar gentemot varandra gälla. I vissa situationer kan undantag göras i de fall en allvarlig konflikt föreligger mellan makarna som medför att den ene parten vägrar underhåll eller det föreligger risk för hot om våld eller övergrepp.

Grunden är att gifta personer har ett primärt försörjningsansvar för varandra vilket bl.a. innebär att man skall hjälpas åt med ekonomin under hela

äktenskapet. Det får anses skäligt att detta försörjningsansvar för varandra gäller fram tills ansökan om äktenskapsskillnad genomförs.

Om sammanboende separerar skall deras ärende handläggas gemensamt så länge de bor under samma adress, dvs är folkbokförda på gemensam adress. Ärendet delas i socialregistret först när den ene parten är folkbokförd, och bor, på ny adress.

HUSHÅLLSGEMENSKAP – EJ SAMMANBOENDE

För vuxen person som inte anses som samboende, men som ingår i en hushållsgemenskap med flera personer, ska normen räknas såsom personliga kostnader för ensamstående och andel av gemensamma hushållskostnader beroende på hushållets storlek.

Andrahandsboende

Bistånd till hyreskostnad beviljas om den sökande kan verifiera sitt boende samt uppvisa verifikation på betald hyra eller uppvisar hyresavi. Om godkänt andrahandskontrakt från hyresvärd/bostadsrättsförenings styrelse inte finns, kan boendekostnaden inte godtas.

För andrahandsboende gäller samma regler som för förstahandskontrakt. Begärd hyra accepteras om den inte överstiger Skurups kommuns högsta skäliga hyresnivåer.

Lägenhetsbyte som medför högre nettohyra.

Om den enskilde anser sig behöva byta bostad under pågående period där behov av ekonomiskt bistånd föreligger, och detta är förenat med ökande boende- eller andra kostnader, skall eventuell flyttningen alltid ske i samförstånd med socialtjänsten.

Starka sociala eller medicinska skäl kan motivera byte av bostad. I de fall det **inte** finns starka sociala eller medicinska skäl för en flyttning kan det vara aktuellt att avslå den del av hyran som innebär en merkostnad. Den enskilde får själv stå för den del av hyreshöjningen som utgör merkostnaden. Det framräknade belopp som den enskilde skall svara för består så länge som situationen inte förändras.

EL-KOSTNAD

Den faktiska kostnaden för hushållsel ersätts, om den är rimlig. Konsumentverkets riktlinjer och Energimyndighetens beräkning av genomsnittlig kostnad för hushålls el, utgör stöd i bedömningen avseende om kostnaden anses skälig och rimlig.

I vissa fall ingår elkostnaden i hyresbeloppet. Det varierande kostnadsläget och att en del hyresvärdar har installerat fläktsystem för återvinningsvärme och/eller tvättmaskin i lägenheterna gör att som regel de faktiska kostnaderna bör räknas.

Om leverantören kräver depositionsavgift för att den enskilde ska få teckna abonnemang, kan bistånd beviljas till denna kostnad, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Den erlagda depositionen ska återbetalas till Skurups kommun av elbolaget efter angiven tid. Om återbetalning då ska ske till kommunen, beviljas biståndet till depositionsavgiften enligt 4 kap 2 § och 9 kap 2 § 2 st SoL. I återbetalningsförbindelsen, som upprättas med den enskilde, anges hur återbetalningen ska ske.

FACKFÖRENINGSAVGIFT/AVGIFT ARBETSLÖSHETSKASSA.

Bistånd utgår till faktisk kostnad för fackföreningsavgift och/eller avgift till arbetslöshetskassa. I det fall det är möjligt att få helt eller reducerad avgift skall i första hand en sådan ansökan göras.

HEMFÖRSÄKRING.

Grundskydd i form av hemförsäkring (ej tilläggsförsäkring) inklusive rättsskydd beviljas. I skyddet ryms ersättning enligt fullvärde för egendomsskada vid stöld, vatten eller brand. Reseskydd och ansvarsdel ingår. Ansvarsdelen gäller dock inte när två personer som omfattas av samma försäkring tvistar, exempelvis vid skilsmässa eller vårdnad om barn.

KOSTTILLÄGG

Enligt Konsumentverkets beräkningar är matkostnaderna högre vid vissa sjukdomar som kräver specialkost. Kosttillägg bör därför beviljas för personer som enligt medicinskt underlag behöver särskild sådan kost i enlighet med Konsumentverkets schablon. Om kostnaderna per år uppgår till minst 18 % av basbeloppet skall vårdbidrag sökas. Om för merkostnader överstiger 36 % av basbeloppet skall handikappersättning sökas.

Merkostnadsersättning (Handikappersättning) för merkostnader

Kan sökas fr o m 1 juli det år man fyller 19 år om merkostnaderna uppgår till minst 36 % av basbeloppet.

Vårdbidrag för merkostnader

Vårdbidrag för merkostnader söks t o m 30 juni det år man fyller 19 år, om merkostnaderna uppgår till minst 18 % av basbeloppet. Vid merkostnader mellan 18 och 36 % beviljas max 18 % av basbeloppet.

UMGÄNGE

Barn och ungdomar skall inte missgynnas av att deras föräldrar inte lever tillsammans eller lever i hushåll där man är beroende av försörjningsstöd för sin försörjning.

Vid tillämpning av riksnormen räknas barn alltid som del i hushåll, och kostnaden för den unge beräknas utifrån det antal dagar barnet vistas hos respektive förälder. Styrks genom skriftlig dom eller överenskommelse mellan parterna.

Vid traditionellt umgänge

Boendeföräldern (den förälder barnet är folkbokförd hos) har rätt till underhållsstöd från Försäkringskassan om underhållsbidrag helt eller delvis inte betalas av den andre föräldern.

Ekonomiskt bistånd beviljas till faktiskt umgänge enligt fastställt avtal om rätt till umgänge. Ersättning utgår till umgängesföräldern med dagsbelopp motsvarande riksnormens budgetposter för livsmedel, hälsa/hygien och fritid för aktuell åldersgrupp. Om boföräldern erhåller ekonomiskt bistånd, görs avdrag motsvarande budgetposterna för livsmedel, hälsa/hygien och förbrukningsartiklar om barnet under minst 7 dagar sammanhängande vistas hos umgängesföräldern.

Vid växelvis boende

Vid växelvis boende, dvs när barnet bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna, kan vardera föräldern ansöka om underhållsstöd hos Försäkringskassan. Detta inkomstprövas mot den sökande föräldern, till skillnad från övriga typer underhållsstöd. Ingen återbetalningsskyldighet föreligger för någon av föräldrarna i dessa fall.

Vid växelvis boende beviljas ersättning för aktuellt antal dagar enligt riksnormens dagsbelopp för aktuell åldersgrupp. För umgängesföräldern reduceras beloppet med 50 % också halva barnomsorgsavgiften i förekommande fall.

Vid växelvis boende beräknas alltid 50 % av barnbidrag inkl flerbarnstillägg då detta kan delas och utbetalas från Försäkringskassan till båda föräldrarna. Den förälder som har rätt till underhållsstöd, skall söka detta i första hand. Kopia på Försäkringskassans beslutsunderlag gällande underhållsstöd skall uppvisas vid ansökan om ekonomiskt bistånd.

Umgängesresor

Huvudansvaret för resekostnader i samband med umgänge åvilar umgängesföräldern. Vid längre avstånd (minst 10 mil enkel väg eller vid resor utomlands), har dock boföräldern ansvar att bidra utifrån sin ekonomi, men om denne inte kan betala, får umgängesföräldern stå för hela kostnaden i avvaktan på rättslig prövning.

Bistånd till umgängesresor kan beviljas utöver riksnormens dagsbelopp vid umgänge. Ersättning ges för resa med billigaste färdmedel utifrån vad som är rimligt med hänsyn till avstånd och barnets ålder. Kostnad för

umgängesresa utanför Sverige eller övriga Norden kan beviljas efter särskild prövning.

EKONOMISKT BISTÅND UNDER BEHANDLING

Ekonomiskt bistånd beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Institutionsnormen inkluderar fickpengar, klädnorm, eventuell avgift till fackförening eller A-kassa samt eventuella arbetsresor. I vissa fall kan även kostnader för egen bostad under placeringstiden ingå i försörjningsstödet och beroende på vilken typ av placering som är beslutad kan egenavgift för kost och logi ingå.

Fickpengar

Fickpengar kan beviljas vid vistelse på exempelvis behandlingshem eller sjukhus om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Fickpengar kan beviljas med 3,8 % av basbeloppet per månad, vilket ska täcka behovet av hygienartiklar, fritid, telefon, tidningar samt kläder och skor. Beloppet är framräknat utifrån de olika posterna i riksnormen. Kostnad för resor kan tillkomma.

Kostnader i samband med egen bostad

För personer som under placeringstiden har kvar sin bostad ingår även kostnader med anknytning till bostaden i försörjningsstödet. Dessa kostnader är hyra, abonnemangs- kostnad hushållsel, abonnemangskostnad telefon och hemförsäkring. Bistånd till dessa kostnader beviljas efter sedvanlig prövning. Om vistelsen planeras bli längre kan den sökande begära avgiftsbefrielse.

EKONOMISKT BISTÅND FÖR LIVSFÖRING I ÖVRIGT

Försörjningsstödet behovsposter och fastställda riksnorm kan inte helt ersätta den individuella behovsprövningen. Möjligheter till bidrag med andra belopp och till andra ändamål måste alltid finnas. Den enskilde kan ha rätt till ekonomiskt bistånd i speciella situationer eller till särskilda behov som inte ingår i försörjningsstödet behovsposter enl 4 kap 3 § SoL.

AVGIFT FÖR HEMTJÄNST/HEMSJUKVÅRD.

Den enskilde skall i första hand söka nedsättning av avgiften. Ekonomiskt bistånd till avgiften kan beviljas i avvaktan på beslut om nedsättning av avgiften.

AVGIFT FÖR FÖRSKOLEVERKSAMHET, FÖRSKOLEKLASS OCH SKOLBARNOMSORG

Kostnad för kommunal förskoleverksamhet, förskoleklass och skolbarnsomsorg beviljas enligt Skurups kommuns inkomst beräkning. Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i enskild regi har alltid ett avtal med kommunen.

Fr o m 1 januari 2002 tillämpar Skurups kommun maxtaxa, vilket omfattar såväl kommunalt som enskilt driven verksamhet. Bistånd utgår med maximalt belopp som föräldern skulle debiterats vid fakturering från kommunen.

BOSTADSBEHOV

Bistånd kan beviljas till personer som saknar bostad eller av särskilda skäl behöver byta bostad och som på grund av ekonomiska skäl inte kan godkännas för ett första- eller andrahandskontrakt, eller på annat sätt inte kan ordna ett boende. Har den som ansöker om bistånd till bostad barn ska särskild hänsyn tas till barnen och vilka konsekvenser det innebär om bistånd inte beviljas. Biståndet avser andrahandskontrakt hos privat hyresvärd eller Skurupshem AB enligt delegationsordning.

FAMILJERÅDGIVNING.

Ekonomiskt bistånd till avgift kan beviljas för att uppnå skälig levnadsnivå samtidigt som behov av familjerådgivning föreligger.

FLYTTKOSTNAD OCH MAGASINERINGSKOSTNAD

Bistånd till flyttkostnader kan beviljas till sökande som har försörjningsstöd eller har inkomster i motsvarande nivå, om behovet av att flytta till en annan ort för att kunna försörja sig och att flytten skulle medföra att sökandens boendekostnader skulle minska och / eller av medicinska eller sociala skäl, t ex för att komma närmare anhöriga eller till ett särskilt boende.

Vid flytt till annan ort av arbetsmarknadsskäl ska även utredas om behovet kan tillgodoses genom bidrag från Arbetsförmedlingen. Kostnad beviljas för hyra av släpkärra eller mindre lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring mot uppvisande av kvitto. Endast om särskilda skäl finns godtas anlitan av flyttfirma. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Norden beviljas inte.

I samband med att bistånd till flyttkostnad beviljas ska den sökande styrka att den gamla bostaden har sagts upp.

Kostnad för magasinering av bohag godtas endast i undantagsfall efter ansökan från den enskilde, som själv ansvarar för att beställa tjänsten.

Beslut om bistånd till magasineringskostnad ska tidsbegränsas. Vid bedömning av rätten till bistånd ska hänsyn tas till bohagets skick och storlek samt om kostnad för magasinering överstiger kostnad för inköp av nytt motsvarande bohag.

FÄRDTJÄNSTAVGIFT

Den enskildes faktiska kostnader för egenavgiften ersätts.

GLASÖGON

Bistånd utgår till glasögon enligt Skurups kommuns upphandlingsavtal i de delar som omfattar enkelglas, bifokala glas och progressiva glas. Bistånd utgår ej till, linser, fotokromat, antireflexbehandling, infärgning eller härdbehandling m.m.

I annat fall kan förälder/vårdnadshavare ansöka om glasögonbidrag från Region Skåne som ger bidrag efter ansökan till del av kostnaden för glasögon och kontaktlinser till barn upp till 19 år. I de fall barns behov av glasögon inte kan tillgodoses på annat sätt kan bistånd beviljas enligt upphandlat avtal.

HEMUTRUSTNING

Bistånd till komplettering eller nyanskaffning av möbler, husgeråd eller annan hemutrustning som behövs för att hemmet ska fungera kan utgå till hushåll som under lång tid är beroende av försörjningsstöd. Långvarigt bidragsberoende bedöms överstiga tio månader, dock får hemutrustning prövas särskilt. Vid tillfälligt biståndsbehov bör bistånd till möbler och hemutrustning inte beviljas.

Har man ekonomiska möjligheter till anskaffning till eget hem förutsätts att den enskild kan tillgodose behovet av utrustning från föräldrahemmet, vänner och släktingar. Flyktingar som fått uppehållstillstånd på grund av anknytning får behovet tillgodosett genom att ansöka om hemutrustningslån hos CSN (Centrala studiemedelsnämnden).

Hänsyn ska tas till allmän standardutveckling i samhället och till vad en låginkomsttagare i normalfallet kan kosta på sig.

För barnfamiljer som är långvarigt bidragsberoende bör särskilt barnens situation beaktas när behovet av förnyelse av hemutrustning bedöms. För umgängesbarn bör bistånd till säng och sängutrustning beviljas. Personer som efter en vårdperiod och som ett led i rehabiliteringen flyttar in i eget boende och saknar bohag sedan tidigare kan ha rätt till bistånd till hemutrustning.

Individuell prövning och hembesök ska ske innan bistånd eventuellt utges. Såväl nyanskaffning som komplettering av hemutrustning ska sökas särskilt. Behov av hemutrustning ska bedömas utifrån sökandens ålder, bostadsförhållanden, hushållsgemenskap, samt egna försörjningsmöjligheter i framtiden. Beräknas sökanden bli självförsörjande inom en snar framtid bör endast bistånd utges för omedelbar, nödvändig hemutrustning. Många har viss hemutrustning eller ett nätverk genom vilka man kan låna viss utrustning. Det får anses som rimligt att man på sikt kan komplettera upp med delar av hemutrustningen. Anskaffning av hemutrustning sker lämpligast med beaktande av mesta möjliga utfall av beviljat bistånd genom att begagnade marknaden undersökas. Utgångspunkten för grundutrustning är att kostnaderna ej bör överstiga 11% av prisbasbeloppet för ensamstående och sammanboende samt 17 % av basbeloppet för barnfamiljer.

Nivån på det bistånd som utges skall utgöra varken över- eller understandard.

SPÄDBARNsutrustning

Bistånd till spädbarnsutrustning kan utgå med max 8 % av basbeloppet i samband med första barnets födelse. Om det finns äldre barn i familjen som inte är födda i Sverige kan bistånd utgå i samband med att familjens första barn i Sverige föds. Anskaffning av spädbarnsutrustning sker lämpligast med beaktande av mesta möjliga utfall av beviljat bistånd genom att begagnade marknaden undersökas.

Biståndet skall täcka kostnader för

- * säng med sängkläder
- * begagnad barnvagn med tillbehör
- * kläder

För beviljat bistånd skall kvitto uppvisas

ID-HANDLING

Bistånd till vuxna beviljas till kostnader för att införskaffa en giltig ID-handling, om den enskilde saknar pass eller annan ID-handling och behöver sådan i kontakt med myndigheter eller för att sköta post- och bankaffärer.

JURIDISKA KOSTNADER

Bistånd kan i vissa fall beviljas till kostnader för rådgivning som föregår ett beslut om rättshjälp, rättshjälpsavgift samt självriskan när rättshjälpskydd ingår i den enskildes hemförsäkring. Detta kan bli aktuellt om det finns särskilt starka sociala skäl, t.ex. familjerättsliga ärenden eller ärenden som rör boendet.

UTLANDSVISTELSE

Huvudregeln är att försörjningsstöd ej beviljas till resa samt kostnader under utlandsvistelsen, då sökanden ej aktivt kan bidra till din försörjning under aktuell period.

Då den enskilde lämnat sitt hemland av en eller annan orsak, har man också gjort ett medvetet val av att inte kunna upprätthålla den nära kontakt med sina anhöriga/släktingar som annars vore möjligt. Grundregeln är att den enskilde ska vistas i landet och sköta upprättad planering för att vara berättigad till försörjning. Starka skäl ska föreligga för att försörjningsstöd ska utgå under vistelse i annat land t ex vid trängande familjeskäl, grunderna skall styrkas med läkarutlåtande.

Huvudprincipen är således att försörjningsstöd bara i undantagsfall beviljas vid utlandsvistelse. I helhetsbedömningen måste även beaktas hur resan betalats och om den sökande genom sin resa frånsagt sig någon möjlighet till försörjning eller möjlighet att i framtiden få försörjning i Sverige.

SJUKVÅRDANDE BEHANDLING

Läkarvård och sjukgymnastik m.m.

Bistånd till kostnad för sjukvård inom landstingets hälso- och sjukvård samt receptbelagd medicin som ingår i högkostnadsskyddet beviljas med faktisk kostnad. Specialistvård kan godkännas vid akut behov eller efter remiss. Högkostnadskort på läkarvård ska alltid uppvisas. Vid behov av specialkost krävs medicinskt underlag, (se sid 23 Kosttillägg). Merkostnad för livsmedel kan beviljas utifrån Konsumentverkets beräkningar av merkostnader för livsmedel.

Friskvård på recept i form av fysisk aktivitet kan beviljas som bistånd under kortare tid trots att detta ej uppfyller högkostnadsreglerna, dock krävs medicinskt underlag. Bistånd bör inte utgå till avgift för åtgärder som den kommunala hemsjukvården ansvarar för. I första hand ska nedsättning av avgiften ske.

Medicin

Medicinkostnad som omfattas av högkostnadsregler för läkemedel ersätts mot uppvisande av kvitto upp till högkostnadsskydd. I vissa fall ersätter apoteket inte den förskrivna medicinen fullt ut, om det finns likvärdig medicin till lägre kostnad. Bistånd bör dock kunna utgå till merkostnaden i de fall den enskilde inte kunnat påverka situationen.

Vid biståndsbehov bör observeras att den enskilde kan ansöka och dela upp kostnaden över ett kalenderår och betala en månadsavgift, Apotekets avbetalningsmöjligheter skall prövas.

Den tilläggsavgift som debiteras vid hembesök berättigar inte till stämpel i högkostnadskortet och ersätts inte.

Sjukhusvård

Dygnsavgift reducerad med budgetpost för livsmedel bedöms som godtagbar utgift vid beräkning om försörjningsstöd.

Vid barns sjukhusvistelse, godtas eventuell avgift för förälder som bor med barnet på sjukhuset, i den omfattning som bedöms nödvändig efter individuell prövning utifrån barnets behov.

Sjukresor

Bistånd kan utgå till kostnader för egenavgift för sjukresor. För den som kan använda allmänna färdmedel och har beviljats månadskort för allmänna kommunikationsmedel får att bistånd skall utgå till den del som ej ersätts av Region Skåne. Egenavgiften för taxiresor, enligt Skånetrafikens taxa, upp till högstkostnadsbelopp, enl reglerna för högstkostnadsskydd. För närmare information om högstkostnadsskydd, avgifter och regler hänvisas till Skånetrafikens hemsida.

BEGRAVNING.

Begravningskostnader, minnesstund och gravsten ska först och främst täckas av dödsboets egna tillgångar. Rätten till bistånd till kostnad för begravning och eventuella tilläggskostnader prövas i förhållande till dödsboets ekonomiska situation. Undantag: om den avlidne är omyndigt barn, prövas rätten till bistånd i förhållande till föräldrarnas ekonomi. Överstiger kostnaden vad som finns i boet och/eller vad som bedöms som skäligt är det ytterst beställaren som blir betalningsansvarig.

Tillgångarna i dödsboet skall i första hand täcka begravningskostnaderna, inte eventuella obetalda fakturor eller kommande fakturor (hyra, el, telefon etc). Eventuella försäkringar som faller ut kan vara en tillgång i dödsboet. Man bör också beakta hur tillgångarna i dödsboet värderats, och om den avlidne kort före dödsfallet givit bort eller förmånligt sålt tillgångar eller avyttrat tillgångar till dödsbodelägare.

Alla kända tillgångar som finns på dagen för dödsfallet avräknas vid ansökan om begravningskostnad, även eventuell kommande skatteåterbäring. Som huvudregel ska kända inestående inkomster ej förskottas utan sökanden får begära avbetalning hos begravningsbyrån. Återkrav ska upprättas mot tillgångar som kan visa sig senare. Bistånd till en värdig begravning kan beviljas med maximalt 30% av prisbasbeloppet till begravningskostnader och med maximalt 18 % av prisbasbeloppet till gravsten. Biståndet utges till begravningar i Sverige.

I Sverige finns möjlighet att tillgodose behov av begravningsceremonier och gravsättningar för olika religiösa riktningar. Det anses således inte att Skurups kommun ska betala för begravningskostnader i annat land för personer som avlider här i landet.

SKULDER

Med skulder avses kostnader som förfallit till betalning, med undantag för el- och hyresskulder som är mindre än en månad gamla.

Bistånd till skulder skall prövas restriktivt. Den enskilde bör, om det behövs, få hjälp att ta kontakt med Budgetrådgivaren i Skurups kommun att därigenom hjälpas i kontakterna med fordringsägarna eller få sin skuld prövad enligt skuldsaneringslagen.

Bistånd till hyres- och elskulder prövas i första hand enligt 4 kap 1 § SoL. Om det av utredningen framgår att det skulle få allvarliga sociala konsekvenser för den enskilde om skulden inte betalas, kan ekonomiskt bistånd beviljas om det framstår som enda möjlighet för den enskilde att uppnå skälig levnadsnivå. När det gäller skulder som rör försörjningsstödets behovsposter enligt 4 kap 3 § SoL bör särskilt beaktas om skulden uppkommit genom att hushållet haft inkomster som understigit försörjningsstödets nivå, dvs levt under skälig levnadsnivå. Detta kan vara ett skäl till att bevilja bistånd till skulden.

Bistånd till skulder kan i andra fall beviljas, om betalning av skulden är en förutsättning för att uppnå målet med andra insatser, ex vis arbetsmarknadsinsatser, arbetsrehabilitering eller boende. Även sådant bistånd prövas enligt 4 kap 1 § SoL.

Bistånd till skuld för boende eller hushållsel som beviljas för att avhjälpa eller förhindra nödsituation kan i vissa fall utges med villkor om återbetalning enligt 4 kap 2 § och 9 kap 2 § 2 st SoL:

- om den sökande regelbundet haft och har inkomster som överstiger normen för försörjningsstöd, och därigenom uppnår skälig levnadsnivå, kan bistånd till skuld för boende eller hushållsel efter särskild bedömning beviljas, barnperspektiv skall särskilt beaktas, om det är omöjligt att nå överenskommelse med fordringsägaren om avbetalning inom rimlig tid, och det därför föreligger risk för att nödsituation skall uppstå.

Vid beslut om bistånd enligt 4 kap 2 § SoL skall ansökan först prövas enligt 4 kap 1 § SoL och beslut om avslag lämnas, för att sökande ska kunna överklaga enligt förvaltningslagens bestämmelser.

Huvudregeln är att skulder inte ska regleras genom bistånd. Biståndet kan dock utges för hyresskulder, skulder till arbetslöshetskassan samt el- och vattenskulder. Vid bedömning av skuldsituationen ska hänsyn tas till om sökanden var berättigad till bistånd under tiden för skuldens uppkomst samt omständigheterna kring skuldens uppkomst. Hushållsekonomisk rådgivning skall föregå prövning. Beträffande skulder som är kopplade till boendet ska sökandens familjesituation och barnperspektiv särskilt beaktas.

Beslut om el- och hyresskulder, se gällande delegationsordning för Individ- och familjeomsorg.

Hyresskulder

Hyresskulder och andra boendeskulder bör bedömas utifrån de allvarliga konsekvenser som en vräkning kan medföra särskilt för barnfamiljer, se rutin för *Hyresskulder uppsägning*. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för att ta reda på hur detta påverkar barnens livssituation. Hänsyn bör även tas till familjens möjligheter att i framtiden kunna godkännas som hyresgäst med eget kontrakt.

Skuldsanering

Skurups kommun svarar inte för enskildas skulder. Den enskilde kan genom kontakt med kommunens Budgetrådgivare ges stöd och hjälp på det sätt som regleras i skuldsaneringslagen. Ekonomiskt bistånd utgår generellt inte till skulder. För att förebygga problem och motverka överskuldsättning ska den enskilde hänvisas till kommunens budget- och skuldrådgivare.

Borgensåtagande

Kan beviljas efter särskild prövning av Myndighetsnämnden för skola och socialtjänst avseende hyra alt el.

Intäkt av uthyrning.

Om den enskilde har en boendekostnad överstigande högsta godtagbara nivå och hyr ut en del av lägenheten för att minska kostnaden, skall hyresintäkten reducera bostadskostnaden och ej räknas som inkomst för den enskilde.

TANDVÅRD

Akut tandvård

Bistånd beviljas till akut tandvård, som innebär åtgärder för att avhjälpa svåra smärttillstånd eller tillstånd som medför betydande obehag. Exempel på akut tandvård kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, fyllningar för att undanröja värk och lagning av krona/protes.

Vid akut behov av tandvård krävs att den enskilde i förväg ansöker om ekonomiskt bistånd. Underlag för akut tandvård lämnas ut av socialtjänsten till den enskilde efter beslut om akut tandvård.

Nödvändig tandvård

Bistånd kan beviljas till skäliga kostnader för nödvändig tandvård, som innebär behandling för att:

uppnå godtagbar tuggförmåga, ge möjlighet att fungera socialt, tex att ge individen möjlighet att få arbete och bli självförsörjande
förhindra väsentligt försämrad tandstatus, t ex förebyggande behandling mot karies och tandlossning.

Kostnadsförslag

Vid ansökan om bistånd till tandvård och eller planerad behandling ska kostnadsförslag från behandlande tandläkare lämnas in av enskild inom tre mån från beslutsdatum avseende kostnadsförslag om tandvård. Om socialtjänsten begär kompletterande kostnadsförslag kan avgift för kostnadsförslag tillkomma. Kostnaden för kostnadsförslag betalas även om bistånd till tandvårdsbehandlingen inte beviljas.

Kostnader som kan beviljas efter kostnadsförslag är:

undersökning och röntgen
fyllningsterapi
hygienbehandling
tandutdragning (som inte är förebyggande),
kompositkrona
bettskena till skälig kostnad utifrån patientens behov
avtagbara delproteser
helproteser
fast protektik (kronor och broar) som ersättning för framtänder och hörntänder.

Kostnader som inte godtas är:

uteblivet besök
abonnemangstandvård
estetisk tandvård
guld och porslinsarbeten

Kostnader som i normalfallet inte godtas är:

implantat
inläggsterapi
kostnader för fast protetik (kronor och broar) bakom hörntänderna
kostnad för utbyte av fyllnadsmaterial utan starka medicinska skäl.

Bedömning av tandvårdsbehov

Bedömning av vad som är nödvändig tandvård för den enskilde grundas på den behandlande tandläkarens uppgifter om val av åtgärd och pris enligt Tandvårdsnämnden. Föreslagen behandling enligt kostnadsförslag skall alltid granskas och bedömas av Skurups kommuns förtroendetandläkare innan beslut om bistånd till behandlande tandvård fattas.

Personer i aktivt missbruk

Huvudregeln är att personer i aktivt missbruk endast skall beviljas bistånd till akut tandvård. För att erbjuda kostnadsförslag för mera omfattande tandvård skall minst sex månaders varaktig drogfrihet uppnåtts.

Biståndsbedömning/ställningstagande

Tandvård som inte är akut kan prövas högst en gång per år. Detta avser i huvudsak långvarigt biståndsberoende där den enskilde uppburit försörjningsstöd 10 månader eller där den enskilde tidigare genomgått en av socialtjänsten beviljad behandling.

Vid bedömning av den sökandes rätt till bistånd till tandvård tas ställning till den föreslagna behandlingen och kostnaderna för denna enligt vad som anges ovan. En bedömning görs av den sökandes inkomst under en längre tid och dennes möjlighet att själv betala (del av) kostnaden. Den enskildes rätt till tandvårdsbidrag och högkostnadsskydd skall undersökas innan beslut om tandvård tas.

Om den beräknade behandlingstiden är mer än 6 månader bör tandläkaren kontaktas för att ge information om anledningen till detta.

Besked om ställningstagande lämnas till tandläkaren på speciell beslutsblankett för kostnadsförslaget. Övervägande ska göras om hela eller del av tandvårdsbehandlingen kan anstå. I vissa fall kan bistånd beviljas till ett mindre omfattande och därmed billigare alternativ, vilket beslutas efter samråd med Skurups kommuns förtroendetandläkare.

Varaktigt normöverskott

I normalfallet bör den sökande själv kunna betala sina tandvårdskostnader och hänvisas att göra en avbetalningsplan hos tandläkaren.

Om kostnaden och behandlingens omfattning är skälig kan bistånd beviljas till den del av kostnaden som överstiger vad den sökande själv kan betala med sitt normöverskott under avbetalningstiden.

Rimlig avbetalningstid bör relateras till begreppet långtidsberoende: tidsperioden beräknas enligt Skurups kommuns riktlinjer till 10 månader.

Beslut

Beslut om bistånd till tandvård görs med stöd utifrån de grunder som redogjorts enligt ovan. I beslutet anges om bistånd beviljas till hela eller delar av den föreslagna behandlingen och till vilken kostnad. Beslutet ska tidsbegränsas utifrån angiven behandlingstid om ca 6 månader.

När beslut fattas om bistånd till tandvård med en behandlingsperiod som omfattar flera månader bör ett förbehåll om återkallelse (information om att beslutet kan komma att ändras) skrivas in i beslutet. Detta ger möjlighet att ändra ett gynnande beslut om den enskildes ekonomiska förhållanden väsentligt förändras så att rätten till bistånd påverkas.

Beslutet om bistånd delges den sökande.

Övriga bestämmelser gällande tandvård

Personer med sjukdom eller funktionshinder kan få ett utökat ekonomiskt stöd för tandvård. Mer information finns hos Region Skåne och Försäkringskassan.

Kriminalvården har särskilda föreskrifter och allmänna råd om tandvård för intagna (KVFS 2006:3)

Mer information finns på www.forsakringskassan.se, www.skane.se och www.kriminalvarden.se

EGENAVGIFT VID VÅRD OCH BEHANDLING

Egenavgiften vid placering för vård och behandling av vuxna och missbrukare i HVB och familjehem är densamma som vid sjukhusvård. Om personen inte har tillräckliga egna inkomster att betala avgiften med ska avgiften sättas ned eller efterges i samband med placeringsbeslutet. Försörjningsstöd ska ej beviljas till egenavgift vid placering för vård och behandling.

Av 8 kap. 1 § socialtjänstlagen, SoL, framgår att kommunen får ta ut en ersättning för uppehälle av den som får vård vid HVB/familjehem för sitt missbruk. Ersättningen får vara högst 80 kronor per dag. Om myndighetsnämnden vill föra talan om ersättning som den enskilde inte betalar frivilligt ska den väcka talan hos förvaltningsrätten inom tre år från det att kommunens kostnader uppkom. Det anges i 9 kap. 3 § SoL.

/